

Denne søgbare PDF-fil er downloadet fra min personlige hjemmeside www.ronlev.dk.

Det er tilladt at dele PDF-filen med andre, da der ikke er ophavsret til titlen.

Besøg www.ronlev.dk. Måske er der andre af mine flere tusinde artikler og scannede bøger, der har interesse.

Mange venlige hilsener

Claus Rønlev

NY

KIRKEHISTORISKE SAMLINGER

UDGIVNE AF

SELSKABET FOR DANMARKS KIRKEHISTORIE

VED

HOLGER FR. RØRDAM.

THEOL. KAND.

F Ø R S T E   B I N D .

KJØBENHAVN.

I KOMMISSION HOS G. E. C. GAD.

THIELES BOGTRYKKERI.

1857—59.

Om de Danskes Studeringer i Paris

i det 12te og 13de Aarhundrede og om Collegium Dacicum.

Af

Adjunkt **Adam Fabricius.**

De Bemærkninger, som jeg herved tillader mig at meddele, ere egenlig kun at kalde en Rejseerindring eller grunde sig paa nogle flygtige Undersøgelser, som jeg fik Tid til at anstille mod Slutningen af mit Ophold i Paris i Novbr. Maaned 1856. Blandt de Myriader af Fremmede, der hvert Aar mylre i denne Yrdenstad, gives der forholdsvis ikke faa Danske, og deriblandt atter endel Videnskabsmænd. Det har da altid forundret mig, at Ingen hidtil har syntes at tænke paa at oplyse de for vor Historie — og navnlig vor Kirkehistorie — saa vigtige Spørgsmaal om de Danskes Studier ved Pariseruniversitetet i Middelalderen, om de nøje Forbindelser, der da fandt Sted mellem franske og danske Gejstlige, om den Gaard paa St. Genevevas Bjerg, hvor de danske Studerende boede sammen, eller det saakaldte Collegium Dacicum o. s. v.

Ikke at jeg paa nogen Maade skulde troe at have udtømt disse Spørgsmaal. Dels hørte disse ingenlunde til de nærmeste Formaal for min Rejse, og det var kun en saare kort Tid, som jeg kunde anvende dertil; dels var der betydelige Vanskeligheder at overvinde, ikke blot med Hensyn til de uhyre Masser af Dokumenter, der her frembøde sig og næsten kunde kaldes uoverkommelige,

men endnu mere i den Omstændighed, at disse Masser, der tilmed findes spredte paa flere Punkter, hovedsagelig i Sorbonnen og la Bibliothéque Impériale, endnu ingenlunde ere bragte i den Orden, man maatte ønske for at benytte dem.

Imidlertid tillader jeg mig her at fremlægge Hovedresultaterne. Jeg opfordrer Læseren til at følge mig nogle Øjeblikke til det gamle Paris, saaledes som det var i det 12te og 13de Aarhundrede, for at besøge det Kvarter, hvor vore Landsmænd dengang færdedes for deres Studiers Skyld, og kaste et Blik ind i de Celler, hvor de flittige Ynglinger samlede sig Kundskaber til »Guds Ære, deres eget og deres Fædrelands Gavn.« Kunde det kun lykkes mig at give et nogenlunde afrundet og tydeligt Billede heraf!

Da Universitetsadvokaten *Etienne Pasquier* 1564 holdt en Lovtale over Universitetet, udbød han: »Et certes qui voudra repasser par toutes les universitez de l'Europe, il n'en trouvera une seule qui revienne au parangon de cette-cy, laquelle nous pouvons dire que tout ainsi que du cheval du Troye sortirent innumérables princes et braves guerriers, aussi nous a-t-elle produit une infinité de grands personnages, dont la postérité bruira tant que le monde sera monde.«

Hans Ord ere ingen Overdrivelse. Carl den Stores og Alcuins Palatinskoler havde baaret herlige Frugter. Paris blev Videnskabernes Hovedsæde, Visdommens Værksted, Verdens Lærerinde. Fra alle Kanter strømmede man did, og i den højeste Blomstring, i det 13de Aarh., ansloges Antallet af de Studerende ved Højskolen til 30000. Engang, da en Mængde var vandret ud paa Grund af Misfornøjelse, og der kun var 4000 tilbage, betragtedes den som lagt øde. Det var hovedsagelig Philosophien og Theologien, som man studerede her, og et fuldstændigt Kursus fra trivium og quadrivium indtil Lærdommens Højdepunkt, Magistergraden i Theologien, kunde vare i samfulde 15 Aar.

For at ansees for rigtig lærd, maatte man have studeret i Paris (*fuisse in studio Parisiensi*), og Navnet *Pariserklerk*, hvormed man i Hjemmet betegnede dem, der havde været der, var den største Hæderstitel. De højeste gejstlige Embeder faldt i deres Lod, og saaledes forenede Ærgjærrighed og ydre Fordele sig med Lysten til Kundskab for at drage Fremmede til Paris.

Men ogsaa andre Grunde kunde bidrage hertil. Verdensstadens talrige Tillokkelser, der stedse have gjort og endnu den Dag idag gjøre den til det behageligste Opholdssted, dens glimrende Hof, fine Dannelse og slebne Sæder maatte udøve en stærk Tiltrækningskraft paa den rige og nydelseslystne Ungdom. Alt tidlig klage Forfatterne over Forlystelsesygen og Forførelserne. »Det kommer ikke an paa at have været i Paris, men paa at have erhvervet sig hæderlig Kundskab i Paris« (non Parisiis fuisse, sed Parisiis honestam scientiam acquisivisse) siger Abbed *Philip af Hennesau*¹, og *Petrus Cellensis*² udbryder: »O Paris, hvor er Du skikket til at fængsle og forføre Sjælene!«

Til Behagelighederne og Fordelene ved Opholdet bidroge ogsaa væsenlig de vigtige *Privilegier*, som Regeringen, der erkjendte de store Fordele, det talrige Besøg af Fremmede bragte Staden og Landet, havde tilstaaet de Studerende. Ikke blot vare de fritagne for al Krigstjeneste, for alle Toldafgifter paa deres Rejser og alle mulige andre Paalæg; men de kunde ikke fængsles for Gjæld, og for Forbrydelser kun dømmes af den akademiske Ret. Den kongelige Foged blev endog dømt til evigt Fængsel, fordi han engang havde seet igjennem Fingre med, at Borgerne havde taget Hævn over de Studerende i et af de hyppige Sammenstød, der fandt Sted mellem dem. For at Lejen ikke skulde skrues for stærkt op af Borgerne, gik 2 Magistre og 2 Borgere om i Byen og taxerede Husene — en vel just ikke uret-

¹ Bulæus, hist. univ. Paris. vol. II, 253.

² Lib. IV epist. 10.

færdig Bestemmelse, som de Studerende maaskee ogsaa andensteds kunde ønske. Heller ikke Paven havde undladt Begunstigelser: »Den, der havde taget Graden i Paris, kunde aabne Forelæsninger hvor han vilde i Verden, og havde da højere Rang end de af hans Colleger, der ikke havde været der.« Flere af disse Forrettigheder kunde vel medføre store Ulemper og især være trykkende for Borgerne; men af Alt fremgaaer, at Pariser-Universitetet, Middelpunktet for den europæiske Videnskabelighed, var »Regeringens Øjsten og Roms kjæreste Datter«³.

Intet Under, at Danmark ogsaa sendte sine bedste Sønner hid, og at disse vendte tilbage, udrustede med Datidens Lærdom, dygtige til at overtage Landets første Embeder. Det anføres som Exempel paa den gamle viborgske Biskop *Gunners* store Lærdom, at han kunde bringe de unge fra Paris hjemkomne Klerker i Forlegenhed, naar han gav sig til at disputere med dem. Gjerne sagde han spøgende: »I, som have hørt saameget og komme ligefra Rejsen, maae lære os Gamle Noget, der næsten have glemt saadanne Ting.« Og undertiden yttrede han, at flere unge Klerker blandt hans Omgivelser vare ligesaa videnskabelig dygtige, som mange, der havde været »in studio Parisiensi scolastico cum magno expenso«⁴.

Allerede tidlig finde vi Forbindelser mellem danske og franske Lærde; men det var især fra Ærkebiskop *Eskils* Tid, at de tiltog i en saa overordenlig Grad. Denne berømte Mand havde rigtignok selv studeret i *Hildesheim*⁵, men kom senere ofte til *Clairvauz*, Hellig Bernhards Kloster paa Grændsen af Champagne og Burgund. Herfra lod han o. 1150 komme Munke til Heridsvadkloster i Skaane og Esromkloster i Sjælland, fra hvilke alle de andre Cister-

³ Engelstoft, Noget om Fremmedes Studeringer i Paris, i Skandinavisk Museum for 1802, 5te Hefte, Pag. 90.

⁴ Vita Gunneri i Script. rer. Dan. V, 576.

⁵ Script. rer. Dan. II, 638.

cienserklostre i Danmark havde deres Oprindelse. Selv stod han i nøje Venskabsforhold saavel til den hellige *Bernhard*, som til hans Ven *Geoffroy fra Auxerre*, der 1162 blev Abbed i Clairvaux og meldte Eskil Bernhards Død⁶; maaskee ogsaa med *Petrus Collensis*, der 1181 blev Biskop i Chartres, *Bernerred*, der 1179 blev Cardinal-biskop i Palestrina, *Jean de Rheims* og andre af Datidens navnkundige Mænd. Fra en af sine Rejser bragte han værdifulde Relikvier tilbage til Danmark, nemlig nogle Haar og en Tand, som den hellige Bernhard havde mistet, medens han var der. Heller ikke glemmes Mirakler: det indviede Brød, som var givet ham til Rejsen, holdt sig ganske frisk endnu længe efter hans Tilbagekomst til Danmark! Efterat han omsider, træt af sit urolige Liv, havde nedlagt Ærkebispeembedet, begav han sig for stedse til Clairvaux, hvor han tilbragte sine sidste 4 Leveaar og døde 1182. Han blev begravet under en Stenbue tilvenstre for Alteret Saint-Sauveur i Abbediet.

Vi have kun kortelig berørt Eskils Forbindelser med Frankrig, for saameget hurtigere at kunne gaae over til hans Eftermand paa Lunds Ærkebispestol, til den danske Kirkes Pryd og hele Landets Stolthed, den navnkundige *Absalon*. Om hans Ophold ved Pariserhøjskolen vide vi desværre kun saare lidet, hvilket naturligvis mindre falder de franske Kilder til Last end vore egne. At hine paa en Tid, da Fyrstesønner selv ikke sjælden opholdt sig i Paris for deres Uddannelse, ikke omtale en tyveaarig Yngling, om end af god Slægt, kunne vi ikke finde saa forunderligt, som at Absalons Ven Saxe, der ellers Intet glemmer, hvad der kan tjene til hans Forherligelse, ikke omtaler hans Ophold i Paris med et eneste Ord. Vi vide igunden ikke mere derom, end at han har været der; men vi kunne slutte med fuld Vished, naar vi see hen til hans theologiske Dygtighed, hans Forbedring af Kirkeretten, hans Iver for

⁶ Baluze, miscellanea nova in fol. II, 235.

Historien og anden Videnskabelighed, at han har gjort dybe og grundige Studier. Knytlinga Saga (cap. 119) kalder ham den bedste Klerk, og i en af hans Gravskrifter udtrykkes der Tvivl om han var mere tapper end lærd. Hvad Tiden angaaer, da har han rimeligvis været i Paris i Aarene efter 1148; thi først i dette Aar blev St. Genovevas Kloster besat med *Canonici regulares*, blandt hvilke *Vilhelm* var, med hvem han traadte i meget nøje Venskabsforbindelse. Dette var vistnok en saare vigtig Følge af hans Ophold der; thi senere drog Vilhelm paa Absalons Opfordring til Danmark, og tilbragte her Resten af sit Liv. I St. Genoveva havde han allerede erhvervet sig et stort Ry ved at ophjælpe de forfaldne Sæder. Et Bevis for Tilstanden var den Skandale, der fandt Sted efter en Fest, ved hvilken baade Kong Ludvig 7 og Pave Eugen vare tilstede. Der udbrød nemlig Strid mellem Munkene og Pavens Folk om det kostbare Tæppe, hvorpaa Paven havde knælet; begge Parter vilde rive det til sig; det kom til et alvorligt Slagsmaal, og Kongen selv, der vilde bilægge Striden, fik nogle Slag. En naturlig Følge heraf var, at der blev sendt en Abbed med 12 Munke hid fra St. Victor, deriblandt Vilhelm, der især virkede til Klosterets Reform. Imidlertid kunde han dog ikke modstaae sin Vens Bønner, da denne 1161 sendte Provst *Saxe* af Roskilde til Frankrig for at anmode ham om at komme til Danmark. Trods sin høje Alder af 60 Aar drog han derhen 1165, og hvad han virkede her som Abbed, først paa Eskilsø, siden i Ebelholt, til det danske Munkevæsens Forbedring, hans strænge Levemaade, hans videnskabelige Dygtighed, hans Sendelser i Kongens Ærinder, f. Ex. i Dronning Ingeborgs Sag, have givet ham en udmærket Plads i vor Historie. Endog af Havedyrkingen tog han sig, da han førte Salat og andre hidtil i Norden ukjendte Kjøkkenurter med sig til Danmark. Med udenlandske Lærde stod han stedse i Brevvexling og erhvervede sig europæisk Ry for sin Lærdom. Da han var død

den 6te April 1203, 98 Aar gammel, blev han optagen i Helgenes Tal.

Naturligvis havde hans lange Ophold i Danmark bidraget meget til at knytte den aandelige Forbindelse mellem dette Rige og Frankrig endnu fastere. Alle Danske af Navn havde i hin Tid studeret i Paris. Vi ville kun nævne de to berømte Slægtninger af Absalon, *Andreas* og *Peter Suneson*, af hvilke den første siden blev Ærkebiskop i Lund, den anden Biskop i Roskilde. Absalon selv opmuntrede den sidste til flittig at besøge de scholastiske Høresale, som vi see af et Brev fra Stephan, Biskop af Tournay, til Absalon 1180⁷. Da Peter siden blev syg og maatte vende tilbage til Danmark, fik han et Brev med, fuldt af de største Lovtaler⁸. Ogsaa Biskop Omer af Ribe havde studeret i Paris. Af Vilhelms og Stephans Breve see vi, at paa hin Tid en stor Mængde Danske stadig droge herhen.

»Ingen Nation,« siger la Porte du Theil⁹, »sendte flere Rejsende til Frankrig end den Danske.« Og selv en mod Danmark ugunstig stemt tydsk Forfatter, Arnold af Lybek, maa indrømme dette Fortrin¹⁰: »De ædle Videnskaber,« siger han, »staae ikke tilbage hos dem, da Landets Adel sender sine Sønner til Paris, ikke blot for at fremme gejstlig Lærdom, men ogsaa for at lære verdslige Videnskaber, og der lære de da Franskmændenes Sprog og Litteratur at kjende, og gjøre Fremskridt saavel i de frie Kunster som i Theologien; thi formedelst deres af Naturen flydende Sprog ere de meget skikkede til dialektiske Spidsfindigheder, og vise sig ved Behandlingen af kirkelige Sager som gode Dekretister og Legister.« Dekretister kaldtes nemlig den kanoniske Rets, og Legister den gamle Romerrets Fortolkere.

⁷ Suhm VII, 631.

⁸ Steph. Tornac. epist. 139.

⁹ Mémoires de l'Institut National, des Sciences et Arts IV, 212.

¹⁰ L. III. c. 5.

Det var altsaa nærmest Absalons Venskab med Vilhelm og den derved indtraadte Forbindelse med St. Genoveva, der bevirkede det hele venskabelige Forhold mellem danske og franske Lærde og de Danskes Tilstrømmen til Paris gennem Aarhundreder. Den fjerde Abbed ved St. Genoveva, *Stephan*, siger Bulæus, nærrede dette Forhold, hvilket fremgaaer af hans hyppige Brevvexling med Absalon, hvis Slægtningers Opdragelse og Studier han ledede. Ikke sjældnen sendtes gjensidige Gaver: saaledes havde Abbeden af Genoveva modtaget en dansk Hest, der glædede ham meget; thi, siger han i Brevet, hvori han takker for den: »dens Farve er som Guld; den har al mulig Skjønhed og ikke en eneste Plet«¹¹.

Hele den sydlige Del af Paris, det saakaldte Université, var dengang meget svagt bebygget og endnu for en stor Del bedækket med Haver og Vingaarde. Hist og her viste sig en enkelt Kirkebygning eller et Kapel, som St. Marcel, St. Victor, St. Etienne, N. Dame des Champs, siden des Carmelites, og længere ude St. Médard, St. Hippolyte o. a. St. Geneviève laa dengang udenfor den egenlige Stad og dannede en særegen indhegnet Afdeling under Navn af *Clos de Sainte Geneviève*, der mod Øst havde Clos des Arènes og Clos St. Victor, og mod Vest Clos des Jacobins. I hin Tid var det nemlig nødvendigt, og ikke mindst i Nærheden af en saa stor Stad som Paris, at have skarptbetegnede Grændser og stærke Hegn. Mod Nord og Nordost var St. Geneviève ganske omgivet af Vinplantninger, mod Nordvest derimod af Kornmarker, der adskilte det fra Staden. Det var først, da Philip August havde omgivet hele den sydlige Del med en Mur, at det blev draget indenfor Stadens Grændse, og nu bleve disse Strækninger efterhaanden bebyggede med Skoler og med Huse for Studerende, hvoraf det Hele fik Navn af l'Université. Saaledes gik det snart med hele St. Genovièves Bjerg, der

¹¹ La Porte du Theil, mémoires de l'Institut etc.

strakte sig fra Klostret og Kirken af samme Navn mod Nord op imod Seineøen.

Det laa i Sagens Natur, at om St. Genoveva i Begyndelsen modtog enkelte danske Studerende inden sine Mure, og navnlig saadanne, der havde særskilt Anbefaling som Absalons Slægtninger, var det dog umuligt, at dette kunde skee senere, da Antallet af de Studerende tiltog saa overordenlig. Nødvendigheden af en egen Bygning blev derfor stedse mere trængende, og man ønskede tillige en saadan i Nærheden af St. Genoviève og af Skolerne. »De Danske byggede sig da et Collegium i St. Genovevagaden, paa det Sted, som er midt imellem *Carmeliterne* og *Collegium Laudunense* (∴ collège de Laon),« siger Du Boulai. Carmeliterne boede der egentlig ikke endnu, men bleve først flyttede derhen fra deres gamle Bopæl under Philip den Langes Regering 1317, for at være nærmere ved Skolerne. Deres Hus var »paa hin Side af Haymons Kors mellem Quentin Furtinents Hus paa den ene Side og Pierre Lorrains Hus paa den anden«; den sidste kaldes »scissor pannorum«, hvilket vel maa forstaaes som Skrædermester.

Man kjender ikke de nærmere Omstændigheder ved Grundlæggelsen af dette Collegium Dacicum; vist er det derimod, at det var det første Anlæg af denne Art, som noget Folk havde forsøgt i Paris. »Vi see her«, udbryder Dulaure¹², »en heldig Følge af Skolernes Berømmelse i denne By, og det første Exempel paa et Anlæg, bestemt paa eengang til Bopæl, Underhold og Undervisning for de Studerende. De Danske, der gave dette Exempel, fandt snart mange Efterlignere, baade blandt de Indfødte og de Fremmede.« Den franske Forfatter udtaler saaledes aabent sin Glæde over denne heldige Begyndelse, og vi kunne heller ikke andet end ansee det for en stor Ære for det

---

¹² Hist. de Paris I, 254.

danske Folk og et Bevis paa dets videnskabelige Sands, at det grundlagde et saadant Collegium, før noget andet Folk, ja endog førend de Franske selv havde tænkt derpaa, de sidste naturligvis til Gavn for deres Studerende fra Provindserne.

Det var omtrent 1147, at hin mærkværdige Bygning grundlagdes paa Midten af St. Genovevas Gade; og vi kunne følgelig betragte det som meget sandsynligt, at Absalon selv har hørt til de første danske Studerende, der droge derind. Mon ikke hans kraftige Villie kan have bidraget noget til dens Grundlæggelse? Udentvi tvil have de Studerende selv arbejdet mest derfor, thi fra Hjemmet var der dengang næppe nogen Hjælp at vente; Borgerkrig og Elendighed rasede overalt.

I Aarhundreder flokkedes nu de danske Studerende i Parises Høresale og levede fredelig sammen paa St. Genovevas Bjerg. Ankomne herhen, havde de et Fristed, hvor deres Landsmænds aabne Arme modtog dem, hvor den fædrelandske Tunge lød saa fjernt fra Hjemmet midt i den fremmede Hovedstad, hvor de Ældre kunde vejlede de Yngre med Hensyn til deres Studier, ligesom de i det Hele vare dem til Hjælp i Raad og Daad i Livets forskjellige Forhold, naar det behøvedes; kort sagt, den med Pariserlivet fuldkommen ubekjendte Yngling fandt her et Hjem — hvor han virkelig følte sig hjemme. Hvilken Skade, at ingen af alle hine begavede Ynglinger, der gjennem Aarhundreder kom hid, ikke har offret nogle af de Timer, han tilbragte ved den natlige Studerelampe i flittige Studier, til at skildre os Livet paa hin Tid, navnlig i de Danskes lille Kreds, og deres Stemninger og Opfattelse dels af Studierne, dels af det bevægede Liv udenfor dem. Men slikt var ej i Datidens Aand, da en kunstig, men ufrugtbar Syllogisme var mere værd end en naturlig og levende Skildring, der gik til Aand og Hjerte. Var den ærgjærrige vilde *Jakob Erlandsøn* eller den tørre Dialektiker *Martinus de Dacia* Manden hertil?

Collegium Dacicum forblev i mere end 2 Aarhundreder paa sin oprindelige Plads. Endnu 1275 nævnes det paa dette Sted, men i det næste Aarhundrede blev dets allerede nævnte Nabo, Carmeliterklostret, farlig for dets Tilværelse. Klostret trængte nemlig til en Del af Collegiet i Anledning af en Udvidelse omtrent 1380, og fik det virkelig ogsaa overdraget, saaledes som vi see af en Bulle af Pave Clemens 7 fra 7de Maj 1383, mod en Rente af 24 Pariserlivrer. Collegiet blev nu sammenbygget med Klostret; men den gamle Bygning, der havde Form af et Taarn, stod endnu længe, og Du Boulai, der udgav sin hist. de l'Université i Aaret 1665, siger¹³, at det først blev ødelagt paa hans Tid. Hvorledes den gamle ærværdige Bygning iøvrigt har været indrettet, derom kunne vi nu kun have den Formodning, at det rimeligvis har været i Klosterstil og paa Munkevis med smaa celleagtige Værelser.

De Danske fik nu et Hus ligeoverfor i samme Gade ud til Pladsen *Maubert*; men her fik de kun Lov til at boe meget kort Tid. Det synes, at der har hvilet saavel paa deres tidligere som paa deres nærværende Bolig en Afgift til Abbediet St. Geneviève, som deres nye Naboer i Collegium Laudunense (collège de Laon) benyttede til at gjøre dem Bryderier. De paastode nemlig, at de Danske paa denne Maade skyldte dem store Summer, og at Huset skulde sælges for at udrede disse. Under den Strid, som opstod herover, og som naturligvis skulde afgjøres ved akademisk Kjendelse, holdt den engelske Nation¹⁴ trofast med de Danske; Universitetet selv var stemt til Fordel for de Danske, og Sagen endtes ved et mindeligt Forlig den 23de August 1430, hvorved Collège de Laon vel erholdt den omtvistede Bygning (der laa det saare belejligt), men

¹³ II, 386.

¹⁴ Pariseruniversitetet var nemlig delt i fire Nationer; under den ene af dem, Natio Anglicana, hørte Provincia Daciæ, der omfattede de Studerende fra Danmark, Norge og Sverrig.

til Gjengjæld gav de Danske en Ejendom, som det havde »in vico *Garlandiæ* eller *Gallandiæ*» (rue Galande), der fører fra Place Maubert op mod rue *St. Jacques* og *Petit Pont*, altsaa til Seinebredden. Alle disse forskellige Flytninger i forskellige Tidsrum vare foregaaede paa et meget lille Fladerum, i en Udstrækning af omtrent 100 Skridt omkring Pladsen Maubert.

Den sidste Bopæl i rue Galande laa ligeoverfor Indgangen til *St. Julien le Pauvre*. Dengang var imidlertid Collegiets Glandsperiode længst forbi. Nogle Aar før den sidste Flytning havde *Martin 5* ved en pavelig Bulle af 26de Maj 1419 givet *Erik af Pommern* Tilladelse til at stifte et Universitet ved en af Domkirkerne i hans Rige. Dette kom nu rigtignok først istand langt senere 1479, men Haabet om et eget Universitet i Hjemmet, der tiltog med hvert Aar, bidrog, som man kan tænke, meget til at afvende Lysten til de lange og kostbare Rejser. Stiftelsen af Kjøbenhavns Universitet og senere hen Kirkeforbedringen bragte dem til efterhaanden at ophøre. I det 16de Aarhundrede blev *Wittenberg* Nordens Paris.

Dog — vi have allerede længst overskredet de Grændser i Tiden, vi havde foresat os, nemlig at oplyse de Danskes Studier i Paris i det 12te og 13de Aarhundrede. De havde ikke ladet sig uden Vidnesbyrd. Blandt dem, der i det 14de Aarh. naaede den højeste videnskabelige Hæder i Paris, nemlig Rektorværdigheden, har jeg i Universitetets Lister under 24de Juni 1312 fundet *Hermigus de Dacia*, og i Decbr. 1326 den berømte *Petrus de Dacia*¹⁵. Kort efter nævnes i August 1366 *Petrus de Suecia* og 1416—17 *Petrus Roodh de Abo*.

---

¹⁵ N. M. Petersen, Bidrag til den danske Litteraturs Historie I, 80 nævner desuden som Rektorer: Johannes Nicolai de Dacia 1348 og Macarius Magni de Dacia (Bendt Mogensen?) 1365. Han retter pag. 82 Hermigus eller Hemingus de Dacia til Henningus (Kollarii Analecta Vindobonensia 1761 fol. I, 335).

Vi have fulgt Danmarks Sønner i det Fjerne i fjerne Tider og dvælet nogle Øjeblikke ved de Steder, hvor de Fortrinligste iblandt dem i det lange Tidsrum færdedes for at indsamle Kundskaber, nyttige for dem og deres Fædreland. De gamle Bygninger ere forlængst sunkne i Grus; de gamle Gader true med at følge deres Exempel, thi det er netop her paa dette Strøg, at man snart skal kunne vandre paa de nye Boulevarder, der skulle forevige Sebastopols Navn! Kun Eet bliver — Mindet gjennem Tiderne!
